

Nr 725

Av herr Andersson, Birger, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 109, angående ny organisation av totalförsvarets regionala ledning m. m.

(Lika lydande med motion nr 887 i Andra kammaren)

Kungl. Maj:t har i proposition nr 109 framlagt förslag till ny organisation av totalförsvarets regionala ledning m. m. I propositionen har uttalats, att blivande Västra militärområdets stab, d. v. s. nuvarande III. militärbefälsstaben, bör förläggas till Göteborg (Nya Varvet) och allenast övergångsvis, i avvaktan på utredning om flyttning av Göteborgs örlogsvarv, kvarligga i Skövde.

Ifrågavarande militärområdesstab är den enda som föreslås flyttad till ny förläggningsort.

Utredningen beträffande »Totalförsvarets regionala ledning» har uppställt vissa krav på förläggningsorter för militärområdesstaber (prop. s. 93). Den nuvarande förläggningsorten för III. militärbefälsstaben, Skövde, synes motsvara de där uppställda kraven. För samtliga övriga i utredningen diskuterade alternativa förläggningsorter har möjligheterna att ordna erforderliga stabslokaler närmare undersökts och redovisats. Så har däremot icke skett beträffande Skövde.

Av remissmyndigheterna är det enligt propositionen endast överbefälhavaren som tillstyrkt stabens förläggning till Göteborg. I övrigt förordas Skövde eller Borås. I Skövde finns redan såväl lokaler, vilka till rimliga kostnader kan utökas, som ock personal lämplig att ingå i en regional stab. Militärbefälhavaren för III. militärområdet har uttalat sig för ett bibehållande av staben i Skövde. Detta förläggningssalternativ är sålunda enligt militärbefälhavaren det avgjort gynnsammaste i fråga om belägenheten i förhållande till underställda förband, stabens möjligheter till service m. m. och förläggningens storlek samt medför därjämte den lägsta kostnaden. Då det gäller närheten till för verksamheten aktuella terrängavschnitt bedöms av militärbefälhavaren samtliga tre alternativ i huvudsak likvärdiga, medan avstånden till samverkande civila myndigheter helt naturligt konstateras bli kortast vid förläggning till Göteborg.

Genom riksdagens föregående år fattade beslut om utvidgning av Skaraborgs regementes övningsfält vid Skövde har i närheten av staden skapats

de bästa möjligheterna för tillämpningsövningar för flertalet av militärområdets förband.

I propositionen anföres främst kommunikationstekniska skäl för förläggning av staben till Göteborg. Härvid har hänsyn icke tagits till trafikförhållandena inom en storstad. Skövde har goda kommunikationer såväl med Göteborg och övriga delar av Västsverige som med Stockholm. Beträffande kommunikationerna mellan samverkande organ inom blivande Västra militärområdet är dessa lika goda som mellan motsvarande organ i blivande Södra och Östra militärområdena med staberna i Kristianstad respektive Strängnäs. Dessa kontakter torde också ha en begränsad omfattning i förhållande till stabens rent militära verksamhet. För övrigt kan framhållas, att civilbefälhavaren framdeles icke med nödvändighet behöver vara knuten till länsstyrelsen i Göteborg utan kan vara länschef i annat län inom området.

Departementschefen har påpekat, att samverkan mellan totalförsvarsmyndigheter av bl. a. sekretessskäl i betydande utsträckning behöver ha formen av personliga sammanträffanden. Lokaliseringsutredningen rörande statlig verksamhet har i sitt betänkande SOU 1963: 69 behandlat sekretessfrågan då det gäller telekommunikationerna och har uttalat, att problemet med automatisk kryptering i stort sett är löst beträffande telex, dataöverföring, telefaksimil och telefoto och att de signalskyddstekniska frågorna även beträffande telefoni kan antagas bli lösta under det närmaste decenniet.

På längre sikt synes det oklart huruvida militära förband över huvud taget kan bibehållas i ett storstadsområde som Göteborg. Förslag till regionplan för Göteborg med omgivning 1963 lämnar icke ett entydigt svar på om detta är möjligt eller lämpligt.

Militärområdesstaben har i Skövde tillgång till service från de militära förbanden i staden. Staben har även korta resvägar till de flesta av militärområdets förband.

Riksdagen beslutade 1960 (prop. nr 110) att flytta nuvarande IV. militärbefälsstaben från Stockholm till Strängnäs. Departementschefen uttalade vid det tillfället följande: »Även om stabens nuvarande lokalisering i hög grad underlättar det fredsmässiga arbetet, anser jag dock icke detta arbete vara av den art, att en förläggning av staben till Stockholm i fred är nödvändig. Av beredskapsskäl finner jag det vidare vara en fördel, om staben förlägges annorstädes inom militärområdet än i huvudstaden.» Samma skäl, som då anfördes, talar i dag mot en förläggning av Västra militärområdets stab till landets näst största tätort. Även i den föreliggande propositionen har departementschefen vitsordat att erinringar mot den stabens förläggning till Göteborg kan göras från allmänt lokaliseringspolitiska synpunkter.

Av i pressen synliga uttalanden av arméchefen framgår att även denne anser det olämpligt att förlägga en regional militär stab till en större tätort.

Det synes motionärerna angeläget att frågan om förläggningsort för blivande Västra militärområdesstaben ytterligare utredes innan riksdagen tager slutlig ställning till denna punkt i propositionen. De viktigaste skälen härför är att Skövdes förutsättningar som förläggningsort icke närmare klarlagts av utredningen och att betydande besparingar kan göras vid ett bibehållande av staben på nuvarande plats.

Det kan vidare finnas skäl att avvakta utredningen angående ev. utflyttning av Nya Varvet från Göteborg. Motionärerna anser därför, att Skövde tills vidare skall vara förläggningsort för Västra militärområdets stab och att resultatet av ovannämnda utredningar skall avvaktas, innan frågan om annan förläggningsort prövas.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala att fredsförläggningsort för blivande Västra militärområdesstaben skall tills vidare vara Skövde.

Stockholm den 10 april 1964

Birger Andersson

Harald Pettersson

Paul Jansson

Harry Carlsson
